

METODICKÝ POKYN

Obecné vzory smluv pro nakládání se sbírkovými předměty v prostředí evidenčního systému MUSEION pro organizace zřizované Ústeckým krajem

Všeobecný rámec užívání vzorů smluv

Vzory smluv přístupné v evidenčním systému MUSEION pro muzea a galerie zřizované Ústeckým krajem jsou koncipovány jako **VZORY** pro použití při nakládání se sbírkovými předměty. Jsou připraveny v souladu s ustanoveními nového občanského zákoníku, zákona č. 89/2012 Sb., a obsahují všechna nutná relevantní ustanovení podle typu jednotlivé smlouvy i většinu ustanovení potřebných podle zvláštních zákonů. Jsou také vyváženy tak, aby poskytovaly maximálně výhodné postavení pro kraj, resp. muzea a galerie jako příspěvkové organizace kraje jako primární uživatele smluv (např. v oblasti sankcí za nedodržení smluvních ustanovení, termínů, podmínek zapůjčení, předání díla, přijetí daru, pořízení předmětu apod.) Koncipování vzorů smluv prošlo připomínkováním právního odboru zřizovatele, Krajského úřadu Ústeckého kraje a jsou tak k dispozici s jeho souhlasem.

Jedná se však o obecné vzory, které je možné a nutné ještě upravit vždy na míru konkrétnímu případu. Vzory je třeba považovat za výchozí pracovní pomůckou při smluvním vyjednávání, nikoli za samotný konečný návrh smlouvy. Vzory jsou zatím k dispozici jako dokumenty WORD a lze je tedy bez problémů upravovat v příslušném textovém editoru.

Jednoduchým **základním návodem je modré písmo** – blok textu, ustanovení uvnitř vzoru konkrétní smlouvy, včetně doplňujícího návodného textu, také v modré barvě. **Tyto oddíly je nutné upravit**, doplnit a dál s nimi pracovat. Některé také podle povahy případu je vhodné z konceptu smlouvy vypustit. Ve valné většině případů postačí úpravy pouze modře vyznačených částí vzoru.

Může se vyskytnout případ, kdy bude potřebné a odůvodněné upravit ustanovení smluv, která nejsou označena modrou barvou. Toto lze provést pouze **NA VLASTNÍ UVÁŽENÍ A ODPOVĚDNOST!** (neboť textace ustanovení smluv je maximálně vyvážena v prospěch kraje, resp. příspěvkové organizace oproti druhé smluvní straně), kdy je vždy nutné velmi obezřetně zvažovat, jak s kterým ustanovením naložit, upravit jej nebo i vypustit (např. nelze měnit základní ustanovení určující typ smlouvy). Tyto případné úpravy nesmí být v rozporu se zákonem, a musí být šetřena práva a zájmy kraje, resp. příspěvkové organizace s ohledem na zajištění ochrany sbírkových předmětů.

Každý, kdo použije vzor, je povinen při samotném smluvním vyjednávání používat relevantní právní předpisy upravující právní vztah, který je ve smlouvě zhmotněn.

Darovací smlouva

Čl. I. odst. 3:

Jedná se o vzor darovací smlouvy pro nabytí vlastnického práva ke sbírkovému předmětu podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy (nemá jít o případy, kdy by organizace nabývala majetek do svého výlučného vlastnictví). Ustanovení smlouvy jsou tedy formulována na tyto případy, s tím, že je třeba vždy vycházet ze znění příslušné zřizovací listiny příspěvkové organizace.

Čl. III. odst. 4:

Podle § 9 odst. 3 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, nabytím vlastnického práva nebo jiného věcného práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nenabývá se oprávnění k výkonu práva dílo užít, není-li dohodnuto či nevyplývá-li z tohoto zákona jinak.

Jestliže je tedy **věc zároveň autorským dílem**, je třeba vedle dispozice s hmotným nosičem díla **upravit i poskytnutí majetkových autorských práv**. – buď přímo ustanovení v darovací smlouvě, nebo v samostatné smlouvě (licenční). Formulace převzatá z úzu galerií počítá s úpravou v samostatné smlouvě (licenční). Jen ve stručnosti uvádíme, že předmětem licenční smlouvy nebo licenčních ujednání v darovací smlouvě má být poskytnutí oprávnění k výkonu práva dílo užít (licenci), a to: ke stanovenému účelu, v původní / i ve zpracované či jinak změněné podobě, všemi způsoby užití / nebo s určitým omezením, v rozsahu neomezeném / nebo omezeném.

Jinak co se týče samotného vystavení díla, což je základní užití díla muzei a galeriemi, v § 38 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, je upravena tzv. zákonná licence, podle níž do práva autorského nezasahuje vlastník ani osoba, která si od vlastníka vypůjčí originál či rozmnoženinu díla výtvarného, fotografie nebo díla vyjádřeného postupem podobným fotografii, vystavuje-li takové dílo nebo je k vystavení bezplatně poskytne, ledaže to autor při převodu vlastnictví k takovému originálu nebo takové rozmnoženině zapověděl a vlastníkově nebo vypůjčitelé to bylo známo nebo známo být muselo, zejména proto, že zapovězení je zapsáno v seznamu vedeném za tím účelem kolektivním správcem.

Čl. IV. odst. 4:

Zákon č. 340/2015 Sb., o **registru smluv**, stanovuje v § 2 odst. 1, že prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jejíž stranou je – podle písm. h) - příspěvková organizace územního samosprávného celku. Obecně tedy smlouvy příspěvkových organizací kraje mají být zveřejněny.

Dále však obdarovaný ještě posuzuje, zda v konkrétním případě nemá být aplikována některá výjimka z povinnosti uveřejnění podle § 3 zákona č. 340/2015 Sb. – to je nutno posoudit případ od případu.

Např. podle informací odboru KP dochází poměrně často k darování předmětů přímo od fyzických (nepodnikajících) osob, pak by bylo možno uplatnit výjimku dle § 3 odst. 2 písm. a), kdy se nezveřejňuje smlouva vzniklá v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti.

Upozorňujeme, že ačkoli je smlouva darovací pojmově bezplatná, nelze automaticky aplikovat výjimku podle § 3 odst. 2 písm. h), podle níž se nezveřejňuje smlouva, jestliže výše hodnoty jejího předmětu je 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo nižší – jde totiž o „hodnotu předmětu smlouvy“, nikoli o cenu, takže je nutné stanovit hodnotu předmětu smlouvy (odvozovat se bude zřejmě od odhadní ceny předmětu daru).

Podle posouzení možných výjimek se pak zvolí varianta 1 (bez uveřejnění) nebo 2 (s uveřejněním). I při uveřejnění smlouvy je třeba dále v rámci smlouvy posoudit anonymizaci některých údajů, neboť podle § 3 odst. 1 se prostřednictvím registru smluv neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím (tj. zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) při zohlednění ustanovení zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy.

Kupní smlouva

Čl. I. odst. 3:

Jedná se o vzor kupní smlouvy pro nabytí vlastnického práva ke sbírkovému předmětu podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, které jsou pak vždy ve vlastnictví kraje (nemá jít o případy, kdy by organizace nabývala majetek do svého výlučného vlastnictví). Ustanovení smlouvy jsou tedy formulována na tyto případy.

Dále v této kupní smlouvě jsou u některých ustanovení uvedeny možné varianty, resp. modrou kurzívou naznačeno, kde zejména je prostor pro případné úpravy. Právě při koupi sbírkových předmětů pro galerie a muzea mohou nastat různé situace, kdy bude vhodné či **nutné podmínky vzorové smlouvy upravit** – podle toho, zda jde o koupi od fyzické osoby, od profesionálního umělce či sběratele (podnikatele), od komerční galerie, zda jde o drobný předmět přinesený rovnou do muzea nebo rozměrné umělecké dílo vyžadující zvláštní přepravu odjinud, jde o použitou věc či nové umělecké dílo atd.

Pro úplnost je třeba upozornit, že **předmětem posouzení nebyla problematika veřejných zakázek.**

Čl. II. odst. 1:

Jestliže předmět koupě nebude dodáván až následně, ale již při uzavření smlouvy, je možno použít variantní formulaci a odst. 2. a 3. vypustit.

Čl. III. odst. 3:

Postup úhrady kupní ceny bude třeba upravit podle toho, zda půjde o nákup např. od komerční galerie, profesionálního umělce či sběratele, nebo od fyzické osoby, pro kterou prodej sbírkového předmětu není předmětem podnikatelské činnosti.

Čl. III. odst. 4:

Úhrada kupní ceny ze strany příspěvkové organizace kraje by měla v zásadě probíhat bezhotovostně. Nicméně pokud v praxi v ojedinělých případech (např. v praxi muzeí při nákupu od fyzických osob – nepodnikatelů) opravdu není možné provést platbu bezhotovostně – prodávající prostě nemá zřízen bankovní účet – lze na toto reagovat buď platbou v hotovosti nebo finanční poukázkou (složenkou) – znění ustanovení pak bude organizací podle konkrétní situace upraveno.

Čl. IV. odst. 3:

Uvedené ustanovení je variantní (např. při koupi nových uměleckých děl).

Čl. V.:

V praxi zejména muzeí jsou sbírkové předměty ze své povahy v drtivé většině věci nikoliv nové, nicméně i takové věci mohou mít vady. Požadavky na stav těchto věcí však budou jiné, než u nových věcí a za vadu v takových případech nelze tedy považovat „vady“ odpovídající míře používání nebo opotřebení, které věc měla při převzetí kupujícím. Podstatný bude popis předmětu koupě ve smlouvě resp. v předávacím protokolu. Pro odpovědnost za vady, není-li ve smlouvě ujednáno jinak, se uplatní zákonná úprava podle § 2099 a násl. občanského zákoníku.

Čl. VI.:

V článku lze upravit i další potřebné záležitosti např. zvláštní požadavky na dodání, přepravu předmětu koupě apod.

Čl. VI. odst. 3:

Podle § 9 odst. 3 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, nabytím vlastnického práva nebo jiného věcného práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nenabývá se oprávnění k výkonu práva dílo užít, není-li dohodnuto či nevyplývá-li z tohoto zákona jinak.

Jestliže je tedy **věc zároveň autorským dílem**, je třeba vedle dispozice s hmotným nosičem díla **upravit i poskytnutí majetkových autorských práv**. – buď přímo ustanovení v kupní smlouvě, nebo v samostatné smlouvě (licenční). Formulace převzatá z úzu galerií počítá s úpravou v samostatné smlouvě (licenční.) Jen ve stručnosti uvádíme, že předmětem licenční smlouvy nebo licenčních ujednání v kupní smlouvě má být poskytnutí oprávnění k výkonu práva dílo užít (licenci), a to: ke stanovenému účelu, v původní / i ve zpracované či jinak změněné podobě, všemi způsoby užití / nebo s určitým omezením, v rozsahu neomezeném / nebo omezeném.

Jinak co se týče samotného vystavení díla, což je základní užití díla muzei a galeriemi, v § 38 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, je upravena tzv. zákonná licence, podle níž do práva autorského nezasahuje vlastník ani osoba, která si od vlastníka vypůjčí originál či rozmnoženinu díla výtvarného, fotografie nebo díla vyjádřeného postupem podobným fotografii, vystavuje-li takové dílo nebo je k vystavení bezplatně poskytne, ledaže to autor při převodu vlastnictví k takovému originálu nebo takové rozmnoženině zapověděl a vlastníkově nebo vypůjčitelovi to bylo známo nebo známo být muselo, zejména proto, že zapovězení je zapsáno v seznamu vedeném za tím účelem kolektivním správcem.

Čl. VIII. odst. 4:

Zákon č. 340/2015 Sb., **o registru smluv**, stanovuje v § 2 odst. 1, že prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jejíž stranou je – podle písm. h) - příspěvková organizace územního samosprávného celku. Obecně tedy kupní smlouvy příspěvkových organizací kraje mají být zveřejněny.

Dále však kupující ještě posuzuje, zda v konkrétním případě nemá být aplikována některá výjimka z povinnosti uveřejnění podle § 3 zákona č. 340/2015 Sb. – to je nutno posoudit případ od případu.

Např. podle informací odboru KP dochází poměrně často k nákupu předmětů přímo od fyzických (nepodnikajících) osob, pak by bylo možno uplatnit výjimku dle § 3 odst. 2 písm. a), kdy se nezveřejňuje smlouva vzniklá v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti. Dalším příkladem možné výjimky bude kupní smlouva s hodnotou předmětu smlouvy do 50 000 Kč.

Podle posouzení možných výjimek se pak zvolí varianta 1 (bez uveřejnění) nebo 2 (s uveřejněním).

I při uveřejnění smlouvy je třeba dále v rámci smlouvy posoudit anonymizaci některých údajů, neboť podle § 3 odst. 1 se prostřednictvím registru smluv neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím (tj. zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím), při zohlednění ustanovení zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy.

Licenční smlouva

Podle § 9 odst. 3 zákona č. 121/2000 Sb., **autorský zákon**, nabytím vlastnického práva nebo jiného věcného práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nenabývá se oprávnění k výkonu práva dílo užit, není-li dohodnuto či nevyplývá-li z tohoto zákona jinak.

Jestliže je tedy věc zároveň autorským dílem, je třeba vedle dispozice s hmotným nosičem díla **upravit i poskytnutí majetkových autorských práv**. – buď přímo ustanovení v kupní či darovací smlouvě, nebo v samostatné smlouvě (licenční). Formulace převzatá z úzu galerií počítá s úpravou v samostatné smlouvě (licenční.)

Jinak pokud by se jednalo toliko jen o samotné vystavení díla, což je základní užití díla muzei a galeriemi, avšak nikoli jediné, v § 38 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, je upravena tzv. zákonná licence, podle níž do práva autorského nezasahuje vlastník ani osoba, která si od vlastníka vypůjčí originál či rozmnoženinu díla výtvarného, fotografie nebo díla vyjádřeného postupem podobným fotografii, vystavuje-li takové dílo nebo je k vystavení bezplatně poskytne, ledaže to autor při převodu vlastnictví k takovému originálu nebo takové rozmnoženině zapověděl a vlastníkovi nebo vypůjčitelovi to bylo známo nebo známo být muselo, zejména proto, že zapovězení je zapsáno v seznamu vedeném za tím účelem kolektivním správcem.

Úvodní ustanovení a čl. 1.:

Subjektem autorské licenční smlouvy na straně poskytovatele oprávnění k výkonu práva je autor, popř. jeho dědic, či osoba, které zákon svěřuje výkon majetkových práv (vykonavatel). Podle skutečnosti nutno upravit i prohlášení v čl. 1.

Čl. 1.:

Podle § 10 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, právo autorské zahrnuje výlučná práva osobnostní a výlučná práva majetková. Osobnostních práv se autor nemůže vzdát; tato práva jsou nepřevoditelná. S majetkovými autorskými právy se může nakládat prostřednictvím licenční smlouvy. Dílo je třeba přesně specifikovat (možno použít i odkaz na případnou přílohu).

Podle okolností je vhodné uvést také další prohlášení poskytovatele.

Čl. 2.:

Standardní způsoby užití díla jsou uvedeny v demonstrativním výčtu v § 12 odst. 4 zákona č. 121/2000 Sb., je možno výslovně uvést. Rovněž je vhodné uvést i účel užití. Pro nabyvatele je samozřejmě nejvýhodnější užívat dílo všemi způsoby užití, nicméně poskytovatel může požadovat určitá omezení – konkrétní omezení se uvede ve smlouvě.

Pro nabyvatele je samozřejmě nejvýhodnější užívat dílo v neomezeném rozsahu, nicméně poskytovatel může požadovat určitá omezení – případná konkrétní omezení se uvedou ve smlouvě.

Čl. 3.:

V tomto ustanovení je možné uvést další oprávnění nabyvatele podle potřeb nabyvatele a podle dohody s poskytovatelem.

Podle § 2375 občanského zákoníku nabyvatel smí upravit či jinak změnit dílo, jeho název nebo označení autora, jen bylo-li to ujednáno, tj. bez tohoto ujednání takové úpravy dělat nesmí.

Čl. 4.:

Je třeba zvolit variantu podle potřeb nabyvatele a dle dohody s poskytovatelem.

Podle § 2363 občanského zákoníku nabyvatel může oprávnění tvořící součást licence poskytnout třetí osobě zcela nebo zčásti, jen bylo-li to ujednáno v licenční smlouvě.

Čl. 5.:

Je třeba zvolit variantu podle potřeb nabyvatele a podle dohody s poskytovatelem.

Podle § 2364 občanského zákoníku nabyvatel může licenci postoupit třetí osobě zcela nebo zčásti jen se souhlasem poskytovatele. Souhlas vyžaduje písemnou formu.

Čl. 6.:

Zásadně doporučujeme, aby licence pro nabyvatele byly výhradní, nicméně je uvedena i varianta nevýhradní licence. Podle § 2360-2362 občanského zákoníku není-li výslovně ujednána výhradní licence, platí, že se jedná o nevýhradní licenci.

Čl. 7.:

Podle § 2372 občanského zákoníku licenci k užití autorského díla je nabyvatel povinen využít, ledaže je ujednáno jinak.

Čl. 9.:

Podle § 2367 občanského zákoníku poskytovatel poskytne nabyvateli bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy veškeré podklady a informace potřebné k výkonu licence. Uvedené ustanovení je uvedeno jako varianta, neboť např. při koupi obrazu bude toto řešeno v rámci kupní smlouvy.

Čl. 12.:

Zásadně lze doporučit, aby byly sjednávány licence na dobu neurčitou, nicméně byla ponechána i varianta doby určité.

Jestliže bude smlouva na dobu neurčitou, upozorňujeme, že nebude-li ujednáno jinak, dle § 2370 občanského zákoníku případná výpověď takové smlouvy nabývá účinnosti uplynutím jednoho roku od konce kalendářního měsíce, v němž výpověď došla druhé straně. Je však možné si ujednat výpovědní dobu jinak.

Čl. 17.:

Je třeba posoudit otázku případné povinnosti zveřejnění smlouvy v registru smluv podle zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv, resp. uplatnění výjimky ze zveřejnění podle § 3 odst. 2. Podle písm. i) je výjimka ze zveřejnění pro smlouvu, která je uzavřena s autorem nebo výkonným umělcem v souvislosti s autorským dílem nebo uměleckým výkonem.

Smlouva o výpůjčce

Čl. I. odst. I:

Příspěvkové organizace hospodaří se svěřeným majetkem zřizovatele, mohou však také mít vlastní majetek. Smlouva slouží jako vzor **pro výpůjčky pouze sbírkových předmětů**, které jsou vždy ve vlastnictví kraje. Čl. I. je tedy formulován s ohledem na tyto skutečnosti.

Co se týče pravidel pro uzavírání smlouvy o výpůjčce ze strany příspěvkové organizace, je třeba se řídit konkrétní zřizovací listinou. Většinou je ve zřizovací listině **pro výpůjčky sbírkových předmětů upravena výjimka ohledně souhlasu zřizovatele** (dle čl. XII. odst. 3: „*Organizace není oprávněna bez předchozího písemného souhlasu zřizovatele uzavírat ...smlouvy o výpůjčce svěřeného majetku (s výjimkou sbírkových předmětů),....*“) – vždy je však třeba ověřit v konkrétní zřizovací listině.

Čl. III.

Ustanovení upravuje dobu trvání výpůjčky. Upozorňujeme, že úpravu doby výpůjčky (prodloužení, případně zkrácení) je nutné ošetřit standardně dodatkem ke smlouvě uzavřeném mezi smluvními stranami (praxe, kdy vypůjčitel podal žádost o změnu termínu výpůjčky, kterou půjčitel jen písemně potvrdil, není formálně bezvadná).

Čl. III., odst. 2:

Je uvedena základní varianta, tj. předání a vrácení věci zpět půjčiteli v sídle půjčitele. Pokud se v praxi muzeí a galerií vyskytnou situace, kdy se věc nevrací půjčiteli, ale rovnou se předá od „prvního“ vypůjčitele následně dalšímu vypůjčiteli, je třeba toto výslovně upravit již ve smlouvě s prvním vypůjčitelem, aby byly sbírky dostatečně ochráněny, resp. upravit související ustanovení (upravit jinak místo předání, dále např. přítomnost pracovníka půjčitele při dalším předání, zápis o předání atd.). Připomínáme, že v rámci smlouvy o výpůjčce s oním „dalším“ vypůjčitelem bude třeba upravit ustanovení o převzetí předmětu výpůjčky obdobně tak, aby spolu ujednání jednotlivých smluv o výpůjčce korespondovala (navazovala).

Čl. IV. odst. 9:

Je třeba **uvést konkrétně, s jakou prezentací předmětu výpůjčky půjčitel uděluje souhlas** – jaké způsoby, rozsah, formu. Předpokládáme, že v podstatě vždy bude nutné upravit podmínky použití předmětu výpůjčky pro propagaci výstavy / akce.

Ustanovení **vychází z předpokladu**, že v případě autorských děl si příspěvková organizace při nabytí originálu autorského díla ošetřila nejen nabytí hmotného nosiče díla, ale rovněž majetková autorská práva, a že tedy těmito **majetkovými autorskými právy disponuje**.

Jinak co se týče samotného vystavení díla, v § 38 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, je upravena tzv. zákonná licence, podle níž do práva autorského nezasahuje vlastník ani osoba, která si od vlastníka vypůjčí originál či rozmnoženinu díla výtvarného, fotografie nebo díla vyjádřeného postupem podobným fotografii, vystavuje-li takové dílo nebo je k vystavení bezplatně poskytne, ledaže to autor při převodu vlastnictví k takovému originálu nebo takové rozmnoženině zapověděl a vlastníkovi nebo vypůjčiteli to bylo známo nebo známo být muselo, zejména proto, že zapovězení je zapsáno v seznamu vedeném za tím účelem kolektivním správcem.

Čl. V. odst. 3:

V praxi muzeí a galerií je zřejmě zavedena praxe, kdy se počítá s náhradou škody **maximálně ve výši pojistné hodnoty**. **Upozorňujeme však, že se tím jedná o limitaci náhrady škody**. Je tedy třeba vždy zhodnotit, zda je nastavená pojistná hodnota pro kraj resp. příspěvkovou organizaci nejvýhodnější z hlediska limitu náhrady škody (proto je uvedení maximální náhrady ponecháno jako variantní ustanovení).

Čl. V. odst. 5:

Povinnost pojištění vypůjčitelem je ponecháno jako variantní řešení, které si půjčitel upraví podle konkrétního případu tak, aby byla zajištěna maximální ochrana předmětu výpůjčky.

Čl. VI. odst. 2:

Ustanovení bylo upraveno podle znění § 2198 odst. 2 občanského zákoníku, kdy půjčitel může požadovat předčasné vrácení předmětu výpůjčky rovněž z důvodu „vlastní potřeby půjčitele“, avšak za podmínky, že tuto potřebu nemohl půjčitel předvídat při uzavření smlouvy. Pokud by nicméně v praxi muzeí a galerií vypůjčitel přistoupil i na ujednání bez této podmínky, které je jinak pro vypůjčitele nevýhodné, tak je možno upravit. Jelikož je smlouva o výpůjčce svou povahou sjednána na dobu určitou, není zde výslovně upravena možnost výpovědi, neboť u smluv na dobu určitou se výpověď většinou nesjednává, a možnost odstoupení od smlouvy ze shora sjednaných důvodů se jeví jako dostačující. Nicméně v rámci smluvní volnosti je možno výpověď (myšleno ze strany půjčitele a bez uvedení důvodů) podle konkrétních okolností sjednat.

Čl. VII. odst. 4:

Zákon č. 340/2015 Sb., o registru smluv, stanovuje v § 2 odst. 1, že prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jejíž stranou je – podle písm. h) - příspěvková organizace územního samosprávného celku. Obecně tedy smlouvy o výpůjčce příspěvkových organizací mají být zveřejněny. Dále však půjčitel ještě posuzuje, zda v konkrétním případě nemá být aplikována výjimka z povinnosti uveřejnění podle § 3 zákona č. 340/2015 Sb. – to je nutno posoudit případ od případu.

V té souvislosti upozorňujeme, že ačkoli je **smlouva o výpůjčce bezplatná, nelze automaticky aplikovat výjimku** podle § 3 odst. 2 písm. i), podle níž se nezveřejňuje smlouva, jestliže výše hodnoty jejího předmětu je 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo nižší – jde totiž o „hodnotu předmětu smlouvy“, nikoli o cenu, takže je nutné stanovit hodnotu předmětu smlouvy (odvozovat se zřejmě bude od pojistné hodnoty).

Podle posouzení možných výjimek se pak zvolí varianta 1 (bez uveřejnění) nebo 2 (s uveřejněním).

I při uveřejnění smlouvy je třeba dále v rámci smlouvy posoudit anonymizaci některých údajů, neboť podle § 3 odst. 1 se prostřednictvím registru smluv neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím. Půjčitel tedy vyhodnotí, zda se na informace ve smlouvě vztahuje některá výjimka podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přitom upozorňujeme, že např. pojem „obchodní tajemství“, pro případy příspěvkových organizací nelze využít. Pojem se vztahuje k podnikatelským subjektům - podle definice v § 504 občanského zákoníku obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení. U sbírkových předmětů, které se zapisují do centrální evidence, lze zřejmě také těžko mluvit o nedostupnosti či utajení. Ohledně anonymizace lze poukázat na Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv Ministerstva vnitra č.j. MV-37683-6/EG-2018, který uvádí (verze 1.10 září 2020, kap. VII. b., str. 51): *„Mezi nejtypičtější informace, které se ve smlouvě znečitelní z důvodu aplikace zákona o svobodném přístupu k informacím, budou patřit osobní údaje, obchodní tajemství (to má svou výjimku i v zákoně o registru smluv) a utajované informace (do jisté míry mají také svou výjimku v zákoně o registru smluv). Další výjimky, na základě kterých se některé informace uvedené ve smlouvách neposkytují, jsou např. zvláštní skutečnosti ve smyslu krizového zákona nebo bankovní tajemství podle zákona o bankách. Dále sem lze zahrnout i informace, které by mohly být návodem ke krádeži nebo vloupání do galerií a muzeí, kterým zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ukládá chránit tyto sbírky před krádeží a vloupáním.“*

Smlouva o dílo

Čl. I. odst. 5:

Účel je žádoucí uvést s ohledem na § 2605 občanského zákoníku, podle něhož dílo je dokončeno, je-li předvedena jeho způsobilost sloužit svému účelu.

U smluv, kde předmětem díla je výsledek činnosti, který je chráněn autorským právem (např. zhotovené fotografie), je uvedení účelu důležité rovněž proto, že podle § 2634 občanského zákoníku se má v takovém případě za to, že předmět díla zhotovitel poskytl objednateli k účelu vyplývajícím ze smlouvy.

Čl. III. odst. 2:

V nynějším vzoru smlouvy je sjednáno., že zhotovitel není oprávněn žádat zvýšení ceny díla a že přebírá nebezpečí změny okolností, což je pro objednatele – příspěvkovou organizaci - nejvýhodnější. Ustanovení § 2622 odst. 1 občanského zákoníku, na které se v praxi některých muzeí a galerií někdy odkazovalo, řeší jen případy, kdy je cena určena na základě rozpočtu daného s výhradou, že se nezaručuje jeho úplnost, nebo s výhradou, že rozpočet je nezávazný. **Pro objednatele je však výhodnější, pokud je cena stanovena jistě a přesně.**

Čl. IV. odst. 1:

Nový občanský zákoník stanovuje nové věcné řešení předpokladů dokončení díla. Podle základního ustanovení o díle § 2586 se objednatel zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu. Podle § 2604 a § 2605 pak platí, že **dílo je provedeno, je-li dokončeno a předáno.** Dokončeno je dílo, je-li předvedena jeho způsobilost sloužit svému účelu. Objednatel převezme dokončené dílo bez výhrad, nebo s výhradami – čímž vytkne vady a pro zhotovitele nastoupí dále uvedené povinnosti z vadného plnění.

Čl. V. odst. 3:

I když objednatel převezme dílo (které má vady), je v prospěch objednatele upravena možnost zadržet cenu díla nebo její část.

Čl. V. odst. 7:

Uvedené ustanovení § 2002 odst. 1 občanského zákoníku upravuje podstatné porušení takto: „Podstatné je takové porušení povinnosti, o němž strana porušující smlouvu již při uzavření smlouvy věděla nebo musela vědět, že by druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvídala; v ostatních případech se má za to, že porušení podstatné není.“

Čl. VII. odst. 13:

Zde objednatel doplní případná další práva a povinnosti např. pojištění odpovědnosti, zvláštní požadavky na plnění díla, plnění závazku třetí osobou, doprava apod.

Jinak jsou zatím v čl. VII. zapracovány zejména povinnosti, které se týkají případů, kdy dílem bude provedení restaurátorských či jiných obdobných prací na sbírkových předmětech a je tedy nutné ošetřit povinnosti zhotovitele související s předanými předměty.

Připomínáme, že jde o výchozí vzor, takže práva a povinnosti je třeba doplnit či upravit podle konkrétních případů.

Čl. VIII., odst. 4:

Zákon č. 340/2015 Sb., **o registru smluv**, stanovuje v § 2 odst. 1, že prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jejíž stranou je – podle písm. h) - příspěvková organizace územního samosprávného celku. Obecně tedy smlouvy o dílo mají být zveřejněny. Dále však objednatel ještě posuzuje, zda v konkrétním případě nemá být aplikována výjimka z povinnosti uveřejnění podle § 3 zákona č. 340/2015 Sb. – to je nutno posoudit případ od případu.

Podle posouzení možných výjimek se pak zvolí varianta 1 (bez uveřejnění) nebo 2 (s uveřejněním).

I při uveřejnění smlouvy je třeba dále v rámci smlouvy posoudit anonymizaci některých údajů, neboť podle § 3 odst. 1 se prostřednictvím registru smluv neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím. Objednatel tedy vyhodnotí, zda se na informace ve smlouvě vztahuje některá výjimka podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přitom upozorňujeme, že např. pojem „obchodní tajemství“, pro případy příspěvkových organizací nelze využít. Pojem se vztahuje k podnikatelským subjektům - podle definice v § 504 občanského zákoníku obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení. U sbírkových předmětů, které se zapisují do centrální evidence, lze zřejmě také těžko mluvit o nedostupnosti či utajení.

Ohledně anonymizace lze poukázat na Metodický návod k aplikaci zákona o registru smluv Ministerstva vnitra č.j. MV-37683-6/EG-2018, který uvádí (verze 1.10 září 2020, kap. VII. b., str. 51): *„Mezi nejtypičtější informace, které se ve smlouvě znečitelní z důvodu aplikace zákona o svobodném přístupu k informacím, budou patřit osobní údaje, obchodní tajemství (to má svou výjimku i v zákoně o registru smluv) a utajované informace (do jisté míry mají také svou výjimku v zákoně o registru smluv). Další výjimky, na základě kterých se některé informace uvedené ve smlouvách neposkytují, jsou např. zvláštní skutečnosti ve smyslu krizového zákona nebo bankovní tajemství podle zákona o bankách. **Dále sem lze zahrnout i informace, které by mohly být návodem ke krádeži nebo vloupání do galerií a muzeí, kterým zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ukládá chránit tyto sbírky před krádeží a vloupáním.**“*

Čl. VIII. odst. 5:

Upozorňujeme na nutnost dodržovat vymezení kompetencí ředitele příspěvkové organizace v oblasti nákupu věcí, služeb a stavebních prací, jak je stanovuje zřizovací listina konkrétní organizace (např. omezení samostatné rozhodovací pravomoci ředitele podle výše částek, nutnost předchozího souhlasu zřizovatele).

Smlouva o poskytnutí práva k užití reprodukce sbírkového předmětu

Tato smlouva (vycházející ze vzoru původně předloženého ze strany galerií a muzeí jako „smlouva o udělení jednorázového reprodukčního práva“) je koncipována jako **smlouva poskytující právo (k užití reprodukce)**. Tedy **vychází z předpokladu**, že galerie/muzeum jako **poskytovatel má zajištěna** (smlouvami s autorem zobrazených sbírkových předmětů, i s autorem fotografií) **potřebná majetková autorská práva**, kdy oprávnění tvořící součást tohoto práva pak dále poskytne žadateli touto smlouvou pro vymezený účel.

Jestliže muzeum / galerie tímto majetkovým právem (licencí) **nedisponuje** resp. nemůže poskytovat dál, mohla by poskytovat jen zhotovenou reprodukcí jako hmotný nosič s tím, že by ve smlouvě žadatel

- i) prohlásil resp. doložil, že má zajištěna veškerá oprávnění k užití uměleckých děl zachycených na fotografiích k účelu vyplývajícimu ze smlouvy, a to na základě licenční smlouvy s autorem nebo jiným oprávněným nositelem majetkových práv autorských k uměleckým dílům, který je tato oprávnění oprávněn dále poskytnout, nebo že
- ii) tato umělecká díla zachycená na fotografiích užije pouze v rozsahu zákonných licencí vyplývajících přímo z autorského zákona nebo
- iii) v rozsahu oprávněného užití volného díla, za předpokladu, že u uměleckých děl již uplynula doba trvání majetkových práv autorských.

Žadatel by dále ve smlouvě prohlásil, že odpovídá poskytovateli za veškerou škodu, která mu případně vznikne, ukáže-li se toto jeho prohlášení nepravdivým, resp. dojde-li ze strany žadatele k porušení práv autora k uměleckým dílům zachyceným na fotografiích, a je povinen vypořádat veškeré nároky oprávněných nositelů autorských práv k uměleckým dílům, pokud tyto nároky budou vůči galerii/muzeu uplatněny.

Je tedy třeba v konkrétních případech ujasnit, o jaký případ užití reprodukce půjde - zda je galerie/muzeum nositel majetkových autorských práv či nikoliv, zda se (s ohledem na účel užití) uplatní zákonné licence či volné užití, **a podle toho text smlouvy přizpůsobit** (doplnit o shora uvedená ujednání).